

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De beneficiis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De bonorum Ecclesiasticorum alienatione. Tit. 4

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62028)

ne, etiam post satisfactionem integram & absolutionem arbitrio Ordinarii suspenduntur. *Concil. Trident. d. loco. Navar. in Manuali. cap. 23. num. 110. Reginald. in d. praxi. lib. 30. tract. 3. num. 254. in fin. Barbof. d. loco, num. 14.*

5 Adeo ergo Canones rerum Ecclesiasticarum Usurpationem damnant & execrantur, ut crimen hoc sacrilegii poena, & excommunicatione, atque suspensione, interdicto, ac privatione, imò homicidii poena, *can. 1. 12. qu. 2.* dignum iudicent. *vid. can. Episcopus. can. ex hi. 12. qu. 1.*

6 Qui consilium, vel opem & assensum præstiterunt, nec non qui, cum deberent, se non opposuerunt, poenis similibus condigni iudicantur. *Barbof. d. loco, num. 15.*

TITULUS IV.

De Bonorum Ecclesiasticorum alienatione.

SUMMARI A.

1. Prohibentur Bona Ecclesiastica alienari. Utroq; Jure.	6. Alienantis tamen poena.
2. Quare.	7. Alienata à quolibet vocari possunt.
3. Alienationis voce qua hic veniant.	8. Emtor, etiam bona fidei, restituere tenetur.
4. Vetantur & alienari Ecclesie jura.	9. Consuetudo in contrarium non valet.
5. Ejus servi manumitti sed non semper.	10. Pralati alienantes quomodo puniantur.

Corvinus
De Personis
et Benefic. Eccle

G IV.

32

11. *Qui illicitè alienavit, an ipse rectè ad restitutionem rei agat.*
12. *Locans predictas pœnas non incurrat.*
13. *Quando tamen.*
14. *Nec incurrit hereditatem Ecclesia sua relictam sine causa repudians.*
15. *Nec legatum Ecclesia sua relictum remittens.*
16. *Damnum tamen datum ex propriis bonis refarcire tenentur.*
17. *Petit rectè Ecclesia Restitutionem in integrum.*
18. *Patitur dicta Regula de non alienandis rebus Ecclesia exceptiones.*
19. *In rebus mobilibus qua servando servari non possunt: & quæ illa.*
20. *Rebus immobilibus annumerantur aliquan-*
- do pecunia, aliquando non.
21. *Semper arbores cadi non solita.*
22. *Res modici valoris quales sint, alienari possunt.*
23. *Quæ tales sint relinquitur iudicis arbitrio.*
24. *Res Ecclesia damnosa rectè alienantur.*
25. *In emphyteusin dantur.*
26. *Ut & alia in emphyteusin dari solita.*
27. *Ut tales censeantur, quæ requirantur.*
28. *Si Ecclesia incapax, ei relictæ rectè alienantur.*
29. *Bonorum mensæ suæ usum fructum rectè alteri concedit Prælati.*
30. *Qualiumcunq; rerum pretiosarum alienatio non permittitur, nisi sint ex justa causa, & ser-*

vata forma à jure pra-
scripta.

31. *Iusta causa est Neces-
sitas.*

32. *Utilitas.*

33. *Manifesta.*

34. *Pietas.*

35. *Incommoditas.*

36. *Solemnitas forma ad
alienationem requisita
in quibus consistat.*

37. *Voluit consuli Papam
Paulus II.*

38. *Quando ejus consulti-
tione non opus.*

39. *In dubio praesumptio
solemnitates observari
ex diuturnitate tempo-
ris.*

40. *Nec obstat consuetudo
Pauli IV.*

41. *Si non servata forma,
alienatio est nulla.*

42. *Ecclesiae conceditur
vindicatio.*

43. *Quam vim habeat
hinc Consuetudo.*

CORVINUS
De Personis
et Benefic. Eccle

G IV.

32

I bona Ecclesiastica non possunt usurpari; sic nec alienari. Prohibent hoc passim jura, non tantum Canonica, (quibus praecipue stamus hac in materia) etiam cum auctoritate actus. *can. Abbatibus. 41. can. sine exceptione. 52. c. postu-*

12. qu. 2. c. nulli liceat. 5. cum seq. c. fin. de reb. Eccles. alien. c. vltima. sed & Civilia; l. jubemus. 14. Aut b. hoc jus. cum seqq. Cod. de Sacros. Eccles. quae vim habent, quatenus jure Canonico confirmata & receptae, neque enim alias Laicorum statuta super rebus Ecclesiae quid possunt. Ratio est: Cum ne contingat Ecclesias bonis spoliatas deferri, dum non est casus de alantur Clerici divino ministerio adstricti; tum quia Praelati aut Clerici non sunt Domini, sed tantum Administratores: *can. si puerum. 12. qu. 1. & licet cum libera, non tamen ut perdant disponendi aut alias temere alienando: Gloss. fin. in c. cum nobis. 19. sup. de elect. l. i. potius tutorum aut curatorum instar, qui res minorum curant, quo rum Jure gaudet Ecclesia. c. 1. de in integr. restit.*

Alicia

Alienationis verbum, hic, non tantum denotat actum, quo ple- 3
 num in alium dominium transfertur, cujusmodi est *venditio, donatio,*
permutatio, heredis institutio, legatum; verum & per quem dominium
 utile transit, ut *feudum, emphyteusis,* aut jus in rem quaeritur; ut *pignus;*
 ejusve usus diminuitur: ut *ususfructus, locatio in longum tempus.* d. c.
nullis liceat. §. alienationis. can. Diaconi. can. precaria. can. quicquid. cum
seqq. can. alienationes. can. sine exceptione. 12. qu. 2. can. 1. caus. 10. qu. 2.
c. 1. c. cum in officiis. cum seqq. de transact. c. Ambitiose. Extr. com. de reb.
Eccles. alien. l. ult. Cod. de reb. alien. non alienand. l. 1. Cod. de fundo dotali.

Sed nec per jura actiones vel nomina debitorum alienari permit- 4
 tuntur: *Abbas in d. c. nulli liceat. 9.* Neque etiam servitus aliqua de novo
 Ecclesiae imponi potest. *Valens in paral. num. 5. Canisius in comm. ad d.*
c. nulli liceat. num. 2. de reb. Eccles. alien.

Venit & alienationis nomine manumissio servorum Ecclesiae uti- 5
 lium *l. consensus. 3. c. Episcopi. 4. eod.* Quae tum permittitur, si manu-
 mittens Ecclesiae reliquit servi manumissi valorem; ita tamen ut manu-
 missus cum posteritate maneat, sub Ecclesiae patrocinio.

Bene meritum servum manumittens non videtur teneri ad ejus
 valorem. *per can. si quos. 12. qu. 2. Zaf. in com. ad d. tit. num. 2. in fin.*

Quod si Clericus vel Praelatus, non obstante hac prohibitione, 6
 rem Ecclesiae alienaverit; & alienatio est ipso jure nulla, *c. si quis Pres-*
byterorum. 7. eod. & tam alienans, quam qui accepit, nisi mox eam re-
 stituat cum fructibus; excommunicatur. *d. c. si quis presbyterorum.*

Et cum omnium intersit Ecclesias esse salvas; quilibet Clericus 7
 Ecclesiae, cujus res est alienata; imo etiam ipse Praelatus qui rem aliena-
 vit, potest eam, à quolibet possessore reperere, una cum fructibus à
 tempore alienationis. *d. c. si quis Presbyterorum.*

Quia etiam emtor, licet forte bona fide emerit, ignorans rem esse 8
 Ecclesiae, cogitur eam restituere, non recepto ab Ecclesia, cujus res est,
 pretio, sicut & jure Civili emptor realienae. *l. si mancipium. Cod. de rei*
vindic. Quia alienans rem meam sine meo consensu, non potest mihi
 nocere & damno esse. *l. non debet. 74. ff. de div. reg. jur.* Poterit tamen
 emptor bonae fidei pretium ab auctore suo, id est, eo à quo emit, repe-
 tere. *c. ad audientiam. 11. de reb. Eccles. alien.* Sivero fuit emptor mala
 fidei,

fidei, is & rem restituere cogitur, & amittit pretium; quod cedit, non lucro vendentis, sed Ecclesie, cuius res est alienata. *l. jubemus. 1. q. 8. Cod. de Sacros. Eccles. Vallens. d. loco, num. 6. Canisius d. loco, num. 1. vers. sed & constitutum.*

9 Neque contraria consuetudo alienandi juvat alienationem, cesset enim irrationabilis. *Gloss. in c. cum causa. verb. prejudicat. de sen. & re judic. Piasce. in prax. Episc. 2. part. capit. 5. art. 4. num. 13. Vallens. d. loco. num. 6.*

10 Præterea Pontificali aut Abbatiali dignitate fulgentes, propter factam alienationem arcentur ab Ecclesie ingressu; perseverantes autem indurato per menses sex, ab administratione Ecclesie suspenduntur. Prælati Inferiores & Ecclesiarum Rectores & Administratores, beneficii, quorum alienarunt bona, ipso jure privantur; ea tanquam vacantia aliis liberè conferri possunt. *d. c. ambitiosa. Ext. com. de reb. Eccles. Zues. d. loco. num. 3.*

11 Sed, an ergo is qui illicitè alienavit, ad restitutionem ejusdem agere potest; cum turpe sit venire contra factum suum & idcirco videtur non esse audiendus: *l. 4. Cod. revocat. donat. l. post mortem. ff. de election. l. 30. Cod. de transact. cap. inter dilectos. 8. vers. fin. de donat. in pre. cipue cum id quod semel placuit, amplius displicere non possit. c. quod semel. 21. de reg. jur. in 6.* Dicendum tamen illa procedere, cum quis contravenire vult nomine proprio & commodo suo; non si tenet. Ubi hic Clericus qui alienavit illicitè. Is enim agit nomine Ecclesie & ex ejus capite admittitur. *d. c. si quis Presbyterorum. 6. Canis. d. loco. num. 12.* Sic & pater res peculii adventitii liberorum suorum temere alienatas, revocat: *Pinell. lib. 1. part. 3. num. 73. Cod. de bonis mater. vel maritus res dotales temere alienatas, etiam stante matrimonio. Grat. ad leg. 50. Lauri num. 63. Barbosa. ad l. 1. part. 5. num. 15. ff. soluto matrim. Nihil obstante juramento. Quod improbum. c. intellecto. 33. de jur. jur. vide Navarra. tract. de alienat. rer. Eccles. num. 23. D. Augustinus. relatus in c. magna. 22. qu. 4. dicit Magna sapientia est revocare bonum quod malè locutus est.*

12 Prædictas poenas non incurrit locans in perpetuum, vel ad longum tempus; licet enim talis locatio ad longum tempus sit prohibita.

CORVINUS
De Personis
et Beneficiis Ecclesie

G. IV.
32

c. ad audientiam. c. nulli liceat. de reb. Eccles. alien. c. querelam. Ne Prelati vices suas. (cum per eam conductori quaeratur utile dominium; *l. i. §. qui in perpetuum juxta. l. pen. ff. si ager vectigal. per.* permittatur tantum hodie ad triennium. *d. c. ambitiose. Covar. var. lib. 2. cap. 16. num. 4. Rodovan. tract. de reb. Eccles. non alienand. qu. 58. num. 21. Croc. de locato. part. 3. tit. de reb. Eccles. locand. concl. 5. 6. & 9.* computandum ex tribus fructuum collectionibus: *Barbos. d. loc. num. 30.* olim novennium: *Gloss. in c. vestra. de locato. & in Clem. i. de reb. Eccles. non alienand.*) tamen cum *d. Extrav. ambitiose.* poenam contineat, eamque specialiter inferat iis qui alienant; propriè autem non dicatur alienare qui locat ad longum tempus, sed impropriè; videtur locatorem ea poena non teneri; cum non solet poena extendi ex impropria verbo acceptione. Quò facit, quod tradit *Covarruv. 2. variar. resolut. cap. 16. num. 2.* Prælatum qui juravit non alienare, non incurrere perjurium, si ad longum tempus elocet. Estque ea sententia æquior; non obstante quod *d. Extrav. ambitiose.* post enumeratas alienationis species, subjungantur poenæ. Quia tantum concernunt eas, per quas fit propriè alienatio in Ecclesiæ detrimentum. Aliàs etiam locatio facta in quadriennium eadem induceret poenas; Quod absurdum.

Quod si tamen fuerit facta ad tantum tempus, quod ad alienatio-
nem tendit, ut ad annos centum, dici potest, *secund. Abbat. in d. cap. intellecto. 33. num. 10.* dictis poenis eam facientem subjici. *Zaf. d. loc. num. 5.*

Nec prædictas poenas incurrit, sine causa hæreditatem, suæ Eccle-
siæ relictam, repudians. Quia interdicitur alienatio: Repudiare autem non est alienare, sed potius non acquirere. Neque enim hæreditas ante aditionem dici potest alicujus, cum aditione demum acquiratur. *l. i. tit. ff. de acquir. vel amitt. hered. Cod. de Jure delib. facit l. si sponsus. §. circa fin. ff. de donat. inter vir. & uxor. & d. c. quod autem. 6. in princ. §. 2. ff. quæ in fraud. credit. ubi dicitur; Non diminuere eum patrimonium, qui non acquirit, quod acquirere potuit: Zaf. d. loc. num. 6.* Est & communis sententia Prælatum seu Beneficiarium in acquirendis præjudicare posse Ecclesiæ: *Panorm. inc. tua. num. 9. de his quæ sunt à Prælat. Jason. in l. legatum. num. 16. ff. de legat. 1. Præpos. in c. verum. 13. de condit.*

condit. appof. Lambertin. de jure patronat. art. 9. quafi. 2. in princ. Relat. in compend. alienat. rer. Eccl. num. 91. Riccius in praxi fori Ecclef. tit. 96. in 1. edit. ut etiam potest alieno nomine poffidens suo domino. *Lex literis Sabinianis. ult. Cod. de acquir. vel amitt. poffeff. Gloff. celebris in ca. ult. verb. meliorem. 16. qu. 6. commend. per Felin. in c. verum. num. 12. de foro compet. Roch. in c. ult. num. 288. de confuetud.*

15 Nec ob easdem rationes & auctoritates predictas poenas incurrit, ut volunt Felin. in c. contingit. il. 1. num. 9. de sent. excommun. Andr. Siculus. in c. ut super. col. 2. de reb. Ecclef. non alien. Socin. regul. 110. Berp. in c. 1. num. 115. de in integr. restit. Redoan. d. tract. qu. 2. cap. 12. in princ. Vafq. de success. tom. 1. §. 27. num. 23. Pinell. in l. 1. part. 3. num. 10. Cod. de bon. matern. Azor. Inst. Moral. part. 2. lib. 9. cap. 1. qu. 12. legatum Ecclesie suae relictum remittens. Per d. l. quod autem. 6. §. sed & filii. 14. ubi expresse dicitur; Debitorem repudiantem legatum non creditur alienare in fraudem creditorum. Non obstante quod legatus debeatur dominus continuo à morte testatoris; tunc enim dies crediti legatario est actio in rem. §. 1. Inst. de legat. & rot. tit. ff. quando dies legat. ced. Nam hoc civiliter tantum, non etiam naturaliter intelligendum; urnec dum rem plene habeat, atque adeo non dicatur alienare repudians. Nec enim est repudiatio ejus, quod necdum acquisitum est. l. 1. abcretalis. 7. ff. de success. Edicto. Nec adversatur nobis l. magna parte. §. fundum. ff. de reb. eor. qui sub tutela sunt. ubi Pupillus legatum fundum repudians dicitur alienare. Loquitur enim in eo casu, quo non tantum bona non alienanda, sed nequidem lucra omittenda. *Abba in d. tua. num. 9. de his qua sunt à Pralat. Freder. de Senis conf. 9. Gomez. var. resolut. cap. 14. num. 14. Sanchez. de matrim. lib. 6. disp. 4. num. 12.* Hoc tantum agimus de inducenda poena, propter omiffa lucra. Quamvis enim, cum tantum imposita alienantibus, non extendi ad omittentes. Est enim strictè accipienda. *Zaf. d. loc. num. 7.*

16 Non tamen negamus Prælatum, legatum vel fideicommissum Ecclesie suae relictum sine causa & temere repudiantem, Ecclesie datum dare, illudque ex propriis bonis teneri resarcire; Cum ex officio & consequenter lege Justitiae, teneatur bene administrare; bonae ad-

CORVINUS
De Personis
et Benefic. Eccle

GA IV
32

rem administrationi adversetur ista repudatio fac. can. quicumque
12. in qu. 4. l. quidquid. 7. Cod. arbitr. tutela.

Potest & Ecclesia petere in integrum restitutionem, cum etiam
ad lucrum omissum restituatur. Gloss. ad c. 3. verbo. restituimus. & ibi
Abbas num. 15. de in integr. restit.

Patitur etiam dicta regula de Rebus Ecclesie non alienandis suas
exceptiones.

Et in primis licite alienantur res mobiles, quae servando servari
non possunt, l. lex qua 22. l. tutores. 29. Cod. de administ. tutor. ut est
quae sine notabili deterioratione non durarent, quaeque utendo absumuntur; ut sunt arborum fructus, vinum, oleum, frumentum, jumenta & pecora singularia. Piafec. d. loco. num. 19.

Pecunia etiam regulariter numeratur inter res, quae servando ser-
vari nequeunt, cum reventa nihil operetur. Abb. in d. c. nulli; num.
11. nisi haec rei immobili comparanda voto, juramento, aut praecepto Superioris sit destinata: quia tum inrer res immobiles est numeranda. Piafec. d. loco. Vallens. in par. cod. num. 1. §. 2.

Similiter immobilibus annumerantur, arbores grandes, quae
non consueverunt caedi. Choppin. de sacra politia lib. 3. tit. 8. num. 12.
nec possunt sylvae caeduae taliter excindi, quo bona Ecclesie deteriorentur. Abbas in in d. c. nulli liceat. Novar. consil. 6. num. 2. tit. de alienat. rer. Eccles.

Terrulae quoque, vineolae & aliae res, sive immobiles, sive mo-
biles valoris modici & exigui, si id postulet Ecclesie utilitas & necessitas, alienari possunt. can. 56. terrulas. 12. qu. 2. Cui canonici nec per Extrav. ambitiose. nec per Concilium Tridentinum esse derogatum, idque declarasse Sacram Congregationem Cardinalium testatur Quaranta. in Summa Bullarii: verb. alienatio. num. 14. & ex Piafec. d. loco. num. 4.

Quae autem dicatur res modici & exigui valoris, arbitrio relin-
quitur Judicis seu boni viri, qui consideratis Ecclesie alienantis facultatibus, rei alienandae valore, & loci consuetudine, aestimabit & judicabit, an res sit modica seu modici valoris. arg. text. in c. caterum. de donation. Piafec. d. loco num. 25.

[Xx]

Rcs

24 Res etiam quæ Ecclesiæ magis sunt damnosæ, quam utiles, et sint aquosæ, sylvosæ, steriles, inundatæ, & infructuosæ, recte alienantur: *d. can. sine exceptione. 12. l. cum seq. can. 10. non liceat Papæ nisi tantummodo. 12. qu. 2. etiam sine solemnitate; dummodo id fiat de necessitate: qualis erit vitandi expensas, text. in d. can. 56. terrarum. Gloss. in l. nisi finita. in princ. ff. de tutel. ratiocin. distrab. Bart. in l. 1. Cod. de agric. & censu. Jason. in l. 2. num. 10. ff. de offic. ejus cui mand. jur. Carval. an. decis. 45. num. 34. part. 1. Barbosa. d. loco. num. 20.*

25 Undè & in emphyteusin tantum ab Ecclesia concedi possunt immobiles, quæ nullam afferre videntur Ecclesiæ utilitatem; vel sunt ruinæ, quas Ecclesia restaurare non potest; inculti quoque agræ, aut extirpatæ sylvæ, & similes. *can. hoc jus. §. perpetua. can. Oceanus. 10. qu. 2. d. can. sine exceptione. d. can. terrulas. c. ad aures. 7. de reb. Eccl. alien. Auth. præterea. Cod. de Sacrosanct. Eccl. f.*

26 Res immobiles antea infeudari vel in emphyteusin dari solita feudo vel emphyteusi expirante, iterum in feudum seu emphyteusin dare possunt, absque solemnitate juris ad alienationem præscriptam. *Quaranta. verb. Alienatio verum Ecclesiæ. num. 39. & 40. Zenti in praxi Episcop. d. verb. §. 3. Tamburin. tom. 3. disp. 14. qu. 6. & 10. modo id fiat in Ecclesiæ evidentem utilitatem utilitatem; & antequam illius rei fructus incorporentur Ecclesiæ: quia tum non censetur nova alienatio, quæ à jure prohibetur, sed continuatio alienationis antea factæ. Bergnin. decis. 30. num. 8. & 10. 48. 53. & decis. 31. num. 113. cum seqq. Schrader. de feudis. part. 4. cap. 2. num. 20. Casar. de benef. decis. 4. num. 7. de reb. Eccl. non alien.*

27 Ut autem res dicatur in feudum vel emphyteusin dari solita, sufficiunt actus duo concessionis factæ, vel unus solemnis cum quadraginta annorum decursu. *Gamma decis. 342. num. 4. Cephal. consil. 155. num. 30. cum seqq. lib. 2. Caldas. de renovat. emphyt. qu. 16. num. ult. Pias. d. loco num. 30.*

28 Relicta Ecclesiæ incapaci, verbi gratia mendicantibus, licet alienantur. *Pias. d. loco, num. 33.* Ubi subjicit, posse etiam Regulares bona sua vigore privilegiorum sibi indultorum alienare: ac specialiter Gregorium XIII. indulisic Patribus Societatis Jesu, ut possent

Corvinus
De Personis
et Benefic. Eccle

GA IV

32

sunt bona sua alienare arbitrio sui Præpositi Generalis, nullâ aliâ Sede Apostolica vel loci Ordinario petita licentiâ. *Vallens. d. loco. num. 5.*

Denique usumfructum bonorum mensæ suæ, non ipsa bona; *29*
can. alienationes. vers. illud. 12. qu. 2. c. ut super. c. possessiones. de reb. Eccles. alien. Prælati ad beneplacitum suum, vel vita sua durante licitè alteri concedit. *Piasec. d. loco. num. 35.*

Aliarum verò rerum immobilium, atque etiam mobilium, si pretiosæ sint, & servando servari possint; ut sunt vasa aurea, argentea, casula, tapetes, *Dd. in d. c. nulli liceat. 5. de reb. Eccles. & quæcunque triennio non corrumpuntur. Gloss. in l. un. Cod. si advers. usumfr. arg. d. can. terrulas. cum seq. 12. qu. 2. vel notabiliter non deteriorantur, alienatio non aliter permittitur quàm ex justa causâ, & servatâ formâ à jure præscriptâ. c. primo Ext. Com. de reb. Eccles. non alien. d. can. sine exceptione.*

Quæ duo ad alienationis validitatem requiruntur conjunctim: ut unum sine altero non sufficiat; & altero deficiente alienatio sit ipso jure nulla. *c. ult. eod. c. 1. eod. in 6. Abb. in c. nos 2. can. 11. num. 8. eod. Vallens. in par. ibid. §. 2. num. 7. Zas. in Com. ibid. num. 15.* De utroque proindè specialiter videndum.

Justa igitur causâ alienandi res Ecclesiæ est quadruplex. *Gloss. in sum. caus. 12. qu. 2. Navar. ad can. non liceat. 20. d. caus. & qu.*

Prima est *Necessitas c. 1. eod. in 6.* Quæ & aliàs in quacunque alienationis prohibitionem semper intelligitur excepta. *l. alienationes. 13. ff. famil. ereisc. l. 1. princ. ff. de fundo dot. ali. l. fin. §. sin autem. 4. Cod. de bonis que liber. veluti cum Ecclesiæ incumbit res alienum urgens, certum, clarum, non obscurum, quod aliter vel ex mobilibus, vel fructibus bonorum Ecclesiæ dissolvi nequit: *Auth. hoc. jus porrectum. & Auth. præterea. Cod. de Sacros. Eccles. can. hoc. jus. 10. qu. 2. c. ad nostram. de reb. Eccles. non alien. Piasec. d. part. 2. cap. 5. num. 32. vers. esset item. Quaranta in Sum. Bullar. verb. alienatio rerum Ecclesie. num. 42. Ugolin. de potest. Episc. cap. 14. §. 7. num. 5. vers. 3. Abb. add. c. nulli licent. 5. num. 5.* Tunc enim, ut semper, necessitas caret lege. *l. 1. Cod. de bonis libert. Cagnol. in l. quæ propter necessitatem. 162. ff. de divers. reg. jur. & tempore necessitatis administratores Reipublicæ, res com-**

munitatis aliàs alienari prohibitas, distrahere possunt: *Auth. novissim. Cod. de administrat. tutor. l. ult. Cod. de vendend. rebus Croatia. in eadem ex eadem causà Ecclesià bona poterunt alienari. c. 1. de pignori. r. m. in eadem. 10. qu. 2. Dd. in d. c. nulli. 5.*

32 Altera est Utilitas; *c. 1. de reb. Eccl. alien. in 6. veluti si res Ecclesià alienetur, ut melior & utilior ematur. can. 52. sine exceptione. 12. qu. 2. c. ut super aliqua. 8. vers. possessiones vero. de reb. Eccl. alien. c. cum Apostolico. 7. vers. e contrario. & c. tua nuper. 8. de his que sunt à Prelato sine cons. Capir. A quacunque enim dispositione ac prohibente utilitatis ratio intelligitur excepta. d. l. jubemus. 14. & ibi Bart. ad l. l. Cod. de cursu publ. & angar. Nec etiam quod ob favorem utilitatem Ecclesià est introductum, retorqueri debet in ejus incommodum. l. quod favore. 6. Cod. de legib.*

Sic etiam Pater bona adventitia filiorum alienari prohibita, causa majoris utilitatis distrahere potest. *l. fac. §. pen. vers. non autem. Cod. de bon. qua liber. Idem in prodigo cui bonorum administratio interdicta est; l. is cui bonis. ff. de verb. oblig. l. cui bonis. ff. de novat. c. Rodoan. d. tract. qu. 19. num. 98. cum seqq. Tiragu. de jure mariti; Gloss. 8. num. 57. Covarruv. var. lib. 2. cap. 26. num. 8. in tutore, l. si pupill. num. §. ult. ff. de reb. & l. res, qua tutores. vers. jam ergo. Cod. de administr. tutor. in bonis dotalibus, l. ita constante. l. mutus. vers. mactent. ff. de jure dot.*

Procedit etiam si res Ecclesià donata sit cum conditione, detineatur: *Arelin. conf. 25. num. 5. Bald. in Auth. res qua. num. 17. Cod. commun. de legat. Rodoan. d. loco. Cum alienatio in hac specie etiam prohibentis censetur permittà; fac. c. fin. de transact. Gloss. in c. qui agendum. verb. mandato. de procur. in 6. modò rite observatis solemnitatibus jure requisitis, celebretur. fac. c. pervenit in 2. de jurejur. & in scriptura. de voto. & reg. Gloss. recepta. in l. tale pactum. §. fin. ff. de pactis. Dd. Gloss. ult. in fin. vers. alii dicunt in c. verum. de condit. appost.*

33 Utilitas autem Ecclesià debet esse, tempore alienationis, *Bald. conf. 256. circa med. vers. pr. aterea. Corn. caus. 144. num. 3. lib. 2. Bart. conf. 4. in princ. lib. 1. ultima; d. can. sine exceptione. & ibi Bellam. in, num. 1. & Gemin. num. 2. vers. in hoc quest. Inol. in c. ad antea. num. 1. lib.*

Corvinus
De Personis
et Benefic. Eccles.

G IV.

32

1. de reb. Eccles. alien. manifesta; *Giovagn. consil. 22. num. 14. lib. 2. Ciardin. controvers. forens. judicior. cap. 105. num. 48.* ita ut Ecclesie conditio patenter fiat melior & locupletior: *Casar de Grassis decis. 4. num. 7. sub tit. de reb. Eccles. alien. Paul. de Rubis in compendio alienat. ver. Ecclesiast. à num. 92. Archid. in d. can. sine exceptione num. 5. Gloss. in can. sed nonne. 12. qu. 2. Barbof. d. loco num. 16.* plenè probari; Nec enim statuitur solæ assertioni alienantis: *Bart. in l. si factio ff. de castrens. pecul. Feder. de Senis. cons. 143. circa fin. Alex. cons. 160. num. 5. lib. 6. Rotu decis. 181. num. 3. part. 1.*

Tertia causa est *Pietas*: ut si redimendi captivi *can. Apostolicas. 34. 13. can. & sacrorum. 15. cum seqq. 12. qu. 2. l. sancimus. 21. Cod. de Sacrosant. Eccles. alendi pauperes*, quibus aliter provideri non potest. *d. l. sancimus. 21. ibi & famis. can. aurum. 70. d. caus. 12. qu. 2.* ubi in principio dicitur; quod aurum habeat Ecclesia, non ut seruet, sed ut erogat & subveniat in necessitatibus. Et in *can. 71. Gloriosa. 12. qu. 2.* scribitur *Gloriam* Episcopi esse pauperum inopia provideri, ignominiam Sacerdotis esse propriis, studere divitiis. *Abb. d. loco. Schurf. cent. 2. cons. 70. num. 1.*

Quarta est *Incommoditas*: ut si res Ecclesie sit sumtuosa, & parum utilis. *d. can. terrulas. 53.* Sed hæc revocatur ad secundam; *Vallens. in par. d. S. 3. num. 1. Canis. in Comm. ad d. tit. num. 7. & lib. 2. Inst. Jur. Canon. tit. 32. Ungepar. in Com. ad tit. de reb. Eccles. alien. num. 14.*

Solemnitas formæ ad alienationem requisitæ consistit in his quatuor: *Primò*; Ut à Prælato cum Capitulo vel Clero super re alienanda fiat tractatus, an expediat rem alienari, *d. can. sine exceptione. c. cum Apostolica. 7. c. tua nuper 8. de his que sunt à Præl. sine cons. Capit. c. 1. vers. quia etiam. de reb. Eccles. alien.* Et sufficit tractatus unus: *Vallens. d. loco. S. 3. num. 2. Secundò*; Ut Capitulum consentiat in eam expressè, aut totum, aut saltem pro majori & saniori parte: *s. ut super. 8. eod. c. quando. de his que sunt à Præl. sine cons. Capit. Tertio*; Ut Capitulum subscribat: hoc tamen non requiritur, nisi in donatione, venditione, permutatione: *d. can. sine exceptione. d. c. tua nuper 8. vers. irrita enim. & c. 1. & ibi Abb. num. 4. eod.* Imò jam consuetudine est receptum, ut

sufficiat Notarii subscriptio. *Vallens. d. loco.* Quod si alienetur res Ecclesiæ habentis Rectorem unum, eo quoque inconsulto vel invito res Ecclesiæ non est alienanda: *can. ult. 14. qu. 2. Quarto;* Superioris accedat auctoritas: qui in non exemptis, etiam in Cathedralibus aliisque Inferioribus, est Episcopus: *can. Abbatibus. 12. qu. 2.* A quo saltem in Belgio concedi alienandi facultatem res ad Ecclesias sibi subiectas spectantes testatur *Zypeus. in Jur. Pontif. Novi Analyt. Enarr. tit. de reb. Eccles. alien. num. 2.* In exemptis est Prælati, cui Ecclesia vel Monasterium immediate subest. In alienatione tamen rerum Monasterii non tantum opus est consensu Capituli & Abbatis, sed & Episcopi, qui, alienationem fieri expediat Ecclesiæ, cognoscat: *d. can. Abbatibus. can. in venditionibus. 16. qu. 7.* In Ecclesiis Patronatus consensum Patroni non requiritur: *in c. un. Ut Eccles. benef. sine diminut. cons. Piassec. d. loco. num. 16.* nisi quoad bona, quæ ab ipso Patrono pervenerunt: *& sicintell. Choppin. de sacra Politiâ lib. 43. tit. 2. num. 28. Vallens. d. loco. num. 2.*

37 Præter hanc formam statuit, sub gravibus poenis, *Paulus II. in Extrav. Ambitiosa.* ne ulla bonorum Ecclesiasticorum aut pii loci alienatio concessioque Romano Pontifice inconsulto: & ut aliter facta nullius sit roboris & momenti: Sed uti non servatur passim, præsertim, quoad locationem & penas. *Sylvester in Summa. verb. Alienatio. §. 15. Navar. in Manuali cap. 27. num. 149. Covarruv. lib. 2. cap. resolut. cap. 16. num. 6.*

38 Neque opus est hac consultatione in rebus exigui momenti, nec quando de facili adiri & consuli Pontifex non potest: vel ubi consistit alienationem esse necessariam, & esset in mora periculum: *fac. in c. Gloria Episcopi. 12. qu. 2. Piassec. d. loco. num. 28.* nec in alienatione summæ pecuniariæ ad pium usum, quantumvis ea magna sit, si ad mensam pertineat Prælati. *Lessius de Justit. & Jure lib. 2. cap. 24. dicitur. II. Vallens. 8. loco. num. 3.*

39 In dubio autem præsumuntur servatæ solemnitates, ex diuturnitate temporis. Nec id mirum, cum temporis etiam diuturnitate, tempore quadraginta annorum, præscribi res Ecclesiæ possint: *ut præced. tit. dicitur.*

CORVINUS
De Personis
et Beneficiis Ecclesie

GO IV
32

di. ximus. Vide Felin. in c. sicut. num. 29. de sent. & re judic. Cravetta. de an. tiquit. tempor. part. 3. Cavalcan. decis. 48. num. 28. part. 1. Piasec. d. loco. num. 17.

Nec obstat Constitutio Pauli IV. quam refert Petr. Matthæus in ⁴⁰ suo VIII. Decretal. lib. 2. tit. 2. cap. 6. qua omnes alienationes bonorum quorumvis Ecclesiasticorum, sine solemnitatibus requisitis & in damnum Ecclesiarum factæ, nulla præscriptione temporis juvante, revocantur. Quia per Constitutionem Pii IV. revocata. *Piasec. d. loco. Vallens. d. loco. num. 4.*

Facta autem alienatio, de rebus Ecclesiæ contra formam aut ⁴¹ prohibitionem, nulla est atque irrita ipso jure. *c. tua nuper. 8. de his que fiunt à Prel. sine cons. c. 2. c. ad audientiam 11. de reb. Eccles. alien. d. cau. 52. sine exceptione. 12. qu. 2.* Deficiente enim formâ, deficit ipse actus; Quia forma dat esse rei, & quæ contra leges fiunt, pro infectis sunt habenda. *l. jubemus. 14. §. sane. 1. in fin. Cod. de SS. Eccles. & l. non dubium. 5. Cod. de legib. Abb. in d. cap. nulli num. 7. & c. tua nuper. 8. Ungepaur. in com. add. tit. de reb. Eccles. alien. num. 17.*

Non igitur debet Ecclesia, cum non vult servare hunc contra ⁴² datum, petere restitutionem in integrum; sed poterit rem alienatam revocare, *d. c. ad audientiam.* per rei vindicationem. *d. l. jubemus. 14. §. 1. Ungepaur. d. loco.*

Et hæc quidem ita se habent de jure; de consuetudine verò non ⁴³ omnia stricte observantur. teste *Wesemb. part. 2. consil. 59. num. 23.*

Communis tamen est opinio, consuetudinem non posse minue-
re vel adimere solemnitates in alienatione rei Ecclesiasticæ requisitas.
c. fin. de consuet. in 6. Abb. in d. c. nulli. Zas. d. loco. num. 20. Ungepaur. d. loco. num. fin.

TITU-